

Zákon o ochraně přírody a krajiny

Martin Flora
Mendelova univerzita v Brně
Fakulta lesnická a dřevařská

Ochrana přírody a krajiny

- Zákon č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny
- Vyhláška č. 395/1992 Sb. k provedení zákona č. 114/1992 Sb.
- Dalšíh celkem cca 2300 prováděcích právních předpisů
- Zákon č. 115/2000 Sb. o poskytování náhrad škod způsobených vybraným i zvláště chráněnými živočichy

Zákon č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny

Účel zákona

„za účasti příslušných krajů, obcí, **vlastníků a správců pozemků** přispět k udržení a obnově přírodní rovnováhy v krajině, k ochraně rozmanitosti forem života, přírodních hodnot a krás, k šetrnému hospodaření s přírodními zdroji a vytvářet v souladu s právem Evropských společenství v České republice soustavu Natura 2000. Přitom je nutno zohlednit hospodářské, sociální a kulturní potřeby obyvatel a regionální a místní poměry.“

Zákon č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny

Vymezení pojmů:

„Ochranou přírody a krajiny se rozumí vymezená péče státu a fyzických i právnických osob o volně žijící živočichy, planě rostoucí rostliny a jejich společenstva, o nerosty, horniny, paleontologické nálezy a geologické celky, péče o ekologické systémy a krajinné celky, jakož i péče o vzhled a přístupnost krajiny.“

Zákon č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny

I. Obecná ochrana přírody II. Zvláštní ochrana přírody

Zákon č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny

Obecná ochrana přírody

1. územní systémy ekologické stability krajiny,
2. významné krajinné prvky,
3. obecná ochrana genofondu,
4. ochrana dřevin rostoucích mimo les,
5. ochrana neživé přírody,
6. ochrana krajinného rázu

Zákon č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny

Územní systémy ekologické stability krajiny

Vzájemně propojený soubor přirozených i pozmeněných, avšak přírodě blízkých ekosystémů, které udržují přírodní rovnováhu.

1. **Biocentra, biokoridory**
 - biocentrum je biotop nebo soubor biotopů v krajině, který svým stavem a velikostí umožňuje trvalou existenci přirozeného či pozmeněného, avšak přírodě blízkého ekosystému
 - biokoridor je území, které neumožňuje rozchodující části organismů trvalou dlouhodobou existenci, avšak umožňuje jejich migraci mezi biocentry a tím vytváří z oddělených biocentier síť

Vyhláška č. 395/1992 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny

Zákon č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny

Územní systémy ekologické stability krajiny

1. Podle významu se dělí na místní, regionální a nadregionální ÚSES
2. plány ÚSES a projekty ÚSES

Plán systému ekologické stability a projekt systému ekologické stability schvalují příslušné orgány územního plánování v územně plánovací dokumentaci nebo v územním rozhodnutí.

Plány i projekty ÚSES zpracovávají odborně způsobilé osoby.

Zákon č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny

Významné krajinné prvky

Ekologicky, geomorfologicky nebo esteticky hodnotná část krajiny utvářející její typický vzhled nebo přispívající k udržení její stability.

1. VKP ze zákona
 - lesy,
 - rašeliníště,
 - vodní toky,
 - rybníky,
 - jezera,
 - údolní nivy
2. Registrované VKP

Zákon č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny

Významné krajinné prvky

K zásahům, které by mohly vést k poškození nebo zničení významného krajinného prvku nebo ohrožení či oslabení jeho ekologicko-stabilizační funkce, je zapotřebí závazné stanovisko orgánu ochrany přírody.

Závazné stanovisko orgánu ochrany přírody ke schválení LHP a LHO, k odlesňování a zalesňování pozemků nad 0,5 ha a k výstavbě lesních cest a svážnic a lesních melioračních systémů.

Zákon č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny

Obecná ochrana genofondu

Ochrana všech druhů rostlin a živočichů před zničením,

- poškozováním,
- sběrem či odchytém,

který vede nebo by mohl vést k ohrožení těchto druhů na bytí nebo k jejich degeneraci, k narušení rozmnožovacích schopností druhů, zániku populace druhů nebo zničení ekosystému, jehož jsou součástí.

Zákon č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny

Obecná ochrana genofondu

1. Záměrné rozšíření geograficky nepůvodního druhu rostliny či živočicha do krajiny
 2. Křížení a následné rozšiřování křížence rostlin či živočichů do krajiny
- jen s povolením orgánu ochrany přírody.
To neplatí pro hospodaření podle LHP a LHO.

Zákon č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny

Ochrana dřevin rostoucích mimo les

Dřeviny (stromy a keře) rostoucí mimo pozemky určené k plnění funkcí lesa

1. Ke kácení dřevin je nezbytné povolení orgánu ochrany přírody.
2. Povolení lze vydat ze závažných důvodů po vyhodnocení funkčního a estetického významu dřevin.

Výjimky:

1. Kácení z pěstebních důvodů nebo k výkonu oprávnění podle zvláštních předpisů. Kácení musí být 15 dní předem oznámeno orgánu OP
2. Kácení do 80 cm obvodu kmene v 1,3, popř. do 40 m² keřů
3. Kácení, je-li stavem dřevin zřejmé a bezprostředně ohrožen život či zdraví nebo hrozí-li škoda značného rozsahu. Kácení musí být oznámeno 15 dní po jeho provedení orgánu OP

Zákon č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny

Ochrana dřevin rostoucích mimo les

Kompenzace ekologické újmy:
Náhradní výsadba s následnou péčí
Odvod do rozpočtu obce

Zákon č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny

Ochrana krajinného rázu

Krajinný ráz je přírodní, kulturní a historická charakteristika určitého místa či oblasti

1. K umístování a povolování staveb, jakož i jiných činnostem, které by mohly snížit nebo změnit krajinný ráz, je nezbytný souhlas orgánu ochrany přírody.
2. Přírodní park – stanoví se nařízením kraje k ochraně krajinného rázu s významnými soustředěnými estetickými a přírodními hodnotami. Může stanovit omezení takového využití území, které by znamenalo zničení, poškození nebo rušení stavu tohoto území.

Zákon č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny

Zvláštní ochrana přírody

1. Územní ochrana
2. Druhovká ochrana
3. Památné stromy
4. NATURA 2000

Zákon č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny **Uzemní ochrana – zvláště chráněná území**

1. Národní parky
2. Chráněné krajinné oblasti
3. Zvláště chráněná území maloplošná
4. Národní přírodní rezervace
5. Přírodní rezervace
6. Národní přírodní památky
7. Přírodní památky

Na území ZCHÚ je provádění některých činností zcela zakázáno nebo je možné je provádět jen za určitých podmínek popř. jen se souhlasem orgánu ochrany přírody

Základní ochranné podmínky (zákon č. 114/1992 Sb.)

Bližší ochranné podmínky (předpis, kterým se příslušné ZCHÚ vyhláší)

Zákon č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny

Národní parky (4)

Rozsáhlá území, jedinečná v národním či mezinárodním měřítku, jejichž značnou část zaujímají přirozené nebo lidskou činností málo ovlivněné ekosystémy, v nichž rostliny, živočichové a neživá příroda mají mimořádný vědecký a výchovný význam.

1. Vyhlášují se zákonem
2. Tři zóny odstupňované ochrany
3. Rada národního parku
4. Správa národního parku
5. Plán péče o národní park
6. Návštěvní řád
7. Základní ochranné podmínky
8. Bližší ochranné podmínky

Zákon č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny

Chráněné krajinné oblasti (25)

Rozsáhlá území s harmonicky utvářenou krajinou, charakteristicky vyvinutým reliéfem, významným podílem přirozených ekosystémů lesních a trvalých travních porostů, s hojným zastoupením dřevin, popřípadě s dochovanými památkami historického osídlení

Vyhlášují se nařízením vlády

Zpravidla čtyři, nejmenší tři zóny odstupňované ochrany

1. Správa CHKO
2. Plán péče o CHKO
3. Základní ochranné podmínky
4. Bližší ochranné podmínky

Zákon č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny

Národní přírodní rezervace (113)

Menší území mimořádných přírodních hodnot, kde jsou na přirozený reliéf s typickou geologickou stavbou vázány ekosystémy významné a jedinečné v národním či mezinárodním měřítku

1. Vyhlášují se vyhláškou MŽP
2. Plán péče
3. Základní ochranné podmínky
4. Bližší ochranné podmínky

Zákon č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny

Přírodní rezervace (796)

Menší území soustředěných přírodních hodnot se zastoupením ekosystémů typických a významných pro příslušnou geografickou oblast

1. Vyhláší se nařízením kraje
2. Plán péče
3. Základní ochranné podmínky
4. Blížší ochranné podmínky

Zákon č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny

Národní přírodní památky (107)

Přírodní útvar menší rozlohy, zejména geologický či geomorfologický útvar, naleziště nerostů nebo vzácných či ohrožených druhů ve fragmentech ekosystémů, s národním nebo mezinárodním ekologickým, vědeckým či estetickým významem, a to i takový, který vedle přírody formoval svou činností člověk

1. Vyhláší se vyhláškou MŽP
2. Plán péče
3. Základní ochranné podmínky
4. Blížší ochranné podmínky

Zákon č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny

Přírodní památky (1205)

Přírodní útvar menší rozlohy, zejména geologický či geomorfologický útvar, naleziště vzácných nerostů nebo ohrožených druhů ve fragmentech ekosystémů, s regionálním ekologickým, vědeckým či estetickým významem, a to i takový, který vedle přírody formoval svou činností člověk

1. Vyhláší se nařízením kraje
2. Plán péče
3. Základní ochranné podmínky
4. Blížší ochranné podmínky

Zákon č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny

Ochrana druhová

Zvláště chráněné druhy rostlin a živočichů

ZCH rostliny: Ochrana všech podzemních a nadzemních částí a všech vývojových stádií a biotopu. Je zakázáno je sbírat, trhat, vykopávat, poškozovat, ničit nebo jinak rušit ve vývoji.

ZCH živočichové: Ochrana všech vývojových stádií a biotopu. Je zakázáno škodlivé zasahovat do jejich přirozeného vývoje zvláště chráněných živočichů, zejména je chytat, chovat v zajetí, rušit, zraňovat nebo usmrcovat. Není dovoleno sbírat, ničit, poškozovat či přemísťovat jejich vývojová stadia nebo jimi užívaná sídla.

Zákon č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny

Ochrana druhová

Zvláště chráněné druhy rostlin a živočichů

Ohrožené

Silně ohrožené

Kriticky ohrožené

Zákon č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny

Památné stromy

Mimořádně významné stromy, jejich skupiny a stromořadí
Památné stromy je zakázáno poškozovat, ničit a rušit v
přírodním vývoji.

Ochranné pásmo (10x $d_{1,3}$)

Zákon č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny

NATURA 2000 na území ČR

- vyhlášené evropsky významné lokality
- vymezené ptačí oblasti

Zákon č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny

NATURA 2000

Směrnice Rady č. 79/409/EHS o ochraně volně
žijících ptáků

- Ochrana všech druhů volně žijících ptáků
- Specifická ochranná opatření pro druhy ptáků uvedené v Příloze I směrnice

Zákon č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny

NATURA 2000 Základ v právu Společenství

Směrnice Rady č. 92/43/EHS o ochraně přírodních stanovišť, volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin

- Zvláštní ochrana vymezených přírodních stanovišť a biotopů vymezených v Příloze I
- Zvláštní ochrana druhů živočichů a rostlin vymezených v Přílohách II a IV
- Síť NATURA 2000

Zákon č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny

NATURA 2000

Transpozice směrnice :

- zákon č. 218/2004 Sb., kterým se mění zákon č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny

Zákon č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny

NATURA 2000

Transpozice směrnice Rady č. 79/409/EHS o ochraně volně žijících ptáků

Obecná ochrana všech druhů ptáků

1. Posílení obecné ochrany v části druhé zákona č. 114/1992 Sb.

Specifická ochranná opatření pro druhy ptáků uvedených v příloze I

1. Ptačí oblasti
2. Vymezovány nařízením vlády
3. Nejsou zvlášť chráněnými územími

Zákon č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny

NATURA 2000

Ptačí oblasti

- 41 ptačích oblastí
- ve vyhlášovacím nařízení vlády mohou být stanoveny činnosti, ke kterým je zapotřebí souhlas orgánu ochrany přírody
- o způsobu hospodaření v ptačích oblastech lze s vlastníkem či nájemcem uzavřít smlouvu

Zákon č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny

NATURA 2000

Transpozice směrnice Rady č. 92/43/EHS o ochraně přírodních stanovišť, volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin

1. Vyhlášení národního seznamu evropsky významných lokalit (přírodních stanoviště podle Přílohy I nebo stanoviště druhů podle Přílohy II a IV)
Nařízení vlády č. 132/2005 Sb., kterým se stanoví národní seznam evropsky významných lokalit
Doplněn nařízením vlády č. 301/2007 Sb. a č. 371/2009 Sb.

Vznik předběžné ochrany EVL

Zákon č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny

NATURA 2000

Transpozice směrnice Rady č. 92/43/EHS o ochraně přírodních stanovišť, volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin

2. Zařazení evropsky významných lokalit na evropský seznam (nařízení vlády)
sdělení č. 81/2008 Sb., o evropsky významných lokalitách, které byly zařazeny do evropského seznamu,
sdělení č. 2/2008 Sb., o evropsky významných lokalitách, které nebyly zařazeny do evropského seznamu

Základ předběžné ochrany

Zákon č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny

NATURA 2000

Obsah předběžné ochrany EVL

- a) Zákaz poškozování EVL
- b) Za poškozování EVL se nepovažuje řádné hospodaření prováděné v souladu s platnými právními předpisy nebo se smlouvou uzavřenou podle § 69 zákona
- c) Škodlivé zásahy lze provádět pouze na základě výjimky orgánu ochrany přírody

Zákon č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny

NATURA 2000

Transpozice směrnice Rady č. 92/43/EHS o ochraně přírodních stanovišť, volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin

3. Zajištění ochrany EVL
 - a) EVL, které jsou součástí ZCHÚ
 - b) EVL, které dosud nejsou chráněny

Zákon č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny

NATURA 2000

Zajištění ochrany EVL, které jsou součástí ZCHÚ

Ochrana prostřednictvím základních a bližších ochranných podmínek existujících ZCHÚ

Zákon č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny

NATURA 2000

Zajištění ochrany EVL, které nejsou součástí ZCHÚ

1. Obecný ochranný režim
2. Vyhlášení ZCHÚ
3. Smluvní ochrana

Zákon č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny

NATURA 2000

Obecný ochranný režim EVL

Evropsky významné lokality jsou chráněny před poškozováním a ničením. Využívají se pouze tak, aby nedošlo k závažnému nebo nevratnému poškození nebo ke zničení evropských stanovišť nebo stanovišť evropsky významných druhů vyžadujících územní ochranu tvořících jejich předmět ochrany a aby nebyla narušena jejich celistvost.

K zásahům, které by mohly vést k takovým nežádoucím důsledkům, si musí jen, kdo tyto zásahy zamýšlí, předem opatřit souhlas orgánů ochrany přírody.

Souhlas může udělit orgán ochrany přírody pouze v případě, že bude vyloučeno závažné nebo nevratné poškození přírodních stanovišť a biotopů druhů, k jejichž ochraně je EVL určena, ani nedojde k soustavnému nebo dlouhodobému vyrušování druhů, k jejichž ochraně je EVL určena, pokud by takové vyrušování mohlo být významné z hlediska účelu zákona.

Souhrny doporučených opatření pro EVL.

Zákon č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny

NATURA 2000

Zajištění ochrany EVL, které nejsou součástí ZCHÚ

Vyhlášení ZCHÚ lze provést u těch EVL, u kterých to vláda stanoví nařízením a u nichž nepostačuje obecný ochranný režim.

Postup při vyhlášení ZCHÚ je standardní (§ 40 zákona)

Zákon č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny

NATURA 2000

Pravidla společná pro EVL a ptačí oblasti

Hodnocení vlivu koncepcí a záměrů na EVL a ptačí oblasti

- a) *Oznámení koncepce nebo záměru*
- b) *Odůvodněné stanovisko*
- c) *Nelze-li vyloučit významný vliv, posouzení podle zákona č. 100/2001 Sb.*

Zákon č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny

NATURA 2000

Pravidla společná pro EVL a ptačí oblasti

Pokud posouzení prokáže negativní vliv na příznivý stav předmětu ochrany nebo celistvost EVL nebo ptačí oblasti a neexistuje variantní řešení bez negativního vlivu, lze schválit jen variantu s nejmenším možným negativním vlivem, a to pouze z naléhavých důvodů převažujícího veřejného zájmu a až po uložení a zajištění kompenzačních opatření nezbytných pro zajištění celkové soudržnosti soustavy ptačích oblastí a EVL.

Pro EVL určené k ochraně stanovišť a druhů z přílohy IV směrnice č. 92/43/EHS (prioritní stanoviště a druhy) jsou stanovena přísnější pravidla.

Zákon č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny

NATURA 2000

Pravidla společná pro EVL a ptačí oblasti

Pro posuzování vlivu LHP a LHO platí zvláštní pravidla zakotvená do § 4. odst. 4 zákona č. 114/1992 Sb.

„V rámci řízení o vydání závazného stanoviska orgán ochrany přírody provede také hodnocení důsledků LHP a LHO pro EVL nebo ptačí oblasti. Orgán ochrany přírody nevydává souhlasné závazné stanovisko ke schválení lesních hospodářských plánů a protokolárním předání lesních hospodářských osnov, pokud by měly významný negativní vliv na příznivý stav předmětu ochrany evropsky významné lokality nebo ptačí oblasti. V ostatních případech orgán ochrany přírody vydá souhlasné závazné stanovisko. Závazné stanovisko ke schválení lesních hospodářských plánů a protokolárním předání lesních hospodářských osnov nahrazuje odůvodněné stanovisko. Na postup hodnocení důsledků lesních hospodářských plánů a lesních hospodářských osnov se nepoužijí ustanovení zvláštních právních předpisů o posuzování vlivů na životní prostředí.“

Zákon č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny

Smluvní ochrana

Typy:

1. **Smlouvy nahrazující vyhlášení ZCHÚ (smluvní ochrana v užším smyslu)**
2. **Smlouvy o způsobu hospodaření (smluvní ochrana v širším smyslu)**

Zákon č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny

Smluvní ochrana

Smlouvy nahrazující vyhlášení ZCHÚ

§ 39 zákona č. 114/1992 Sb.

- Smlouvou lze nahradit vyhlášení NPR, PR, NPP, PP a památného stromu či jiných území,
- Smluvní ochrana je zákonem mírně preferována,
- Vlastníci pozemků v EVL jsou po zařazení EVL na evropský seznam upozorněni na možnost smluvní ochrany

Zákon č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny

Smluvní ochrana

Smlouvy nahrazující vyhlášení ZCHÚ

Smlouva musí podle zákona č. 114/1992 Sb. obsahovat:

- vymezení ochranných podmínek chráněného území,
- způsob péče o chráněné území

Ochrana zřízená na základě smlouvy je k pozemku vázána formou věcného břemene

Zákon č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny

Smluvní ochrana

Smlouvy o způsobu hospodaření

§ 68, odst. 2 zákona č. 114/1992 Sb.

„Písemnou dohodou lze upravit rovněž způsob hospodaření ve zvláště chráněných územích a placích oblastech.“

§ 45e, odst. 4 zákona č. 114/1992 Sb.

„O způsobu hospodaření v placích oblastech je možno s vlastníkem nebo nájemcem pozemku uzavřít smlouvu. Pokud vlastníci nebo nájemci pozemků projeví písemně o uzavření takové smlouvy zájem, orgán ochrany přírody je s nimi povinen ve lhůtě 90 dnů zahájit o této smlouvě jednání. Orgán ochrany přírody smlouvu uzavře, pokud tato smlouva nebude v rozporu s právními předpisy Evropských společenství a tímto zákonem. Pokud smlouva na základě požadavků vlastníka nebo nájemce pozemku obsahuje ustanovení o provádění činností podmíněných souhlasem orgánu ochrany přírody, tento souhlas se pro danou činnost prováděnou vlastníkem nebo nájemcem pozemku nevyžaduje.“

Zákon č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny

Orgány ochrany přírody

- a) obecní úřady
- b) pověřené obecní úřady
- c) obecní úřady obcí s rozšířenou působností
- d) krajské úřady
- e) správy národních parků a chráněných krajinných oblastí
- f) Česká inspekce životního prostředí
- g) ministerstvo životního prostředí

Zákon č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny

Delikty a sankce

- a) Přestupky (pokuta do 50.000,- Kč)
- b) Jiné správní delikty (pokuta do 1.000.000,- Kč)

Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník

§ 293 Poškození a ohrožení životního prostředí

Kdo úmyslně znečistí nebo jiným způsobem poškodí půdu, vodu, ovzduší, les nebo jinou složku životního prostředí tím, že poruší zákony o ochraně životního prostředí nebo jeho složek nebo zákony o ochraně a využívání přírodních zdrojů nebo zákony o chemických látkách nebo chemických přípravcích, na zvláště chráněném území, v evropsky významné lokalitě, v placi oblasti nebo ve vodním zdroji, u něhož je stanoveno ochranné pásmo, nebo na větším území mimo tyto lokality, a tím ohroží společenstva nebo populace volně žijících živočichů nebo planě rostoucích rostlin, nebo kdo úmyslně takové poškození životního prostředí zvýší nebo ztíží jeho odvrácení nebo zmírnění, bude potrestán odnětím svobody až na tři léta nebo zákazem činnosti.

Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník

§ 294 Poškození a ohrožení životního prostředí z nedbalosti

Kdo z nedbalosti znečistí nebo jiným způsobem poškodí půdu, vodu, ovzduší, les nebo jinou složku životního prostředí tím, že poruší zákony o ochraně životního prostředí nebo jeho složek nebo zákony o ochraně a využívání přírodních zdrojů nebo zákony o chemických látkách nebo chemických přípravcích, na zvláště chráněném území, v evropsky významné lokalitě, v placi oblasti, ve vodním zdroji, u něhož je stanoveno ochranné pásmo, nebo na větším území mimo tyto lokality, a tím ohroží společenstva nebo populace volně žijících živočichů nebo planě rostoucích rostlin, nebo kdo z nedbalosti takové poškození životního prostředí zvýší anebo ztíží jeho odvrácení nebo zmírnění, bude potrestán odnětím svobody až na šest měsíců nebo zákazem činnosti.

Zákon č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny

Zvláštní právní instituty

- a) Odchyly od správního řízení (účastníci, lhůty pro rozhodnutí)
- b) Náhrada újmy (§ 58)
- c) Přístup do krajiny a jeho ochrana